

– এস ইন্দুকুমাৰ –

‘ক্ৰাইম’ হায়বসিগা ‘ভাইওলেঞ্চ’ হায়বসিগা তোঙান তোঙানবা ৰাঠৈ ওঁজৰবসু য়ান্না নক্সা মৰি লৈনে। ভাইওলেণ্ট ওঁফ্ৰবা মীনা ‘ক্ৰাইম’ অমা কৈন্দোনুদা পাঙথোক্লেই। ‘ভাইওলেণ’ তৌৱিৰা মহাক অদু আইংগী মীংয়েংদা ‘ক্ৰিমিনেল’ অমনি হায়বদি ‘ক্ৰাইম’ অমা তৌক্ৰেৰা মীশকনি। সমাজগী চহনলোন, লৈবাকী আইন, মীগী মীনুশি, ৰাখলগী লীচি অসিনচিৰা পুত্ৰমকসি লোহিা তুওঁহৈনৰগা, অফ-ফণ্ড কৰিমত্তা খচ্ছনা পাঙথোক্লিৰা থবক অদু ‘শাৱমচ’ (শা অমনা চংপা লমচ) কৈই। অদুগুৱা মতেই অদুবুনি - ‘ভাইওলেণ্ট ওঁইবা’ হায়নৰিবা। মী অমনা ভাইওলেণ্ট ওঁইৱক্সা মতমনি মখল কয়গী ক্ৰাইম পাঙথোক্ৰিা, ক্ৰিনিনেল ওঁইৱক্সি।

মী অমা কৱল্লা ভাইওলেণ্ট ওঁইৱকই? কানা ওঁইহক্সকই? কৱিগী ওঁইৱক্সিনো? মখেয়গী পুত্ৰিংগী মওং মতেই কৱিনো? অসিগুৱা মী মখল অসি কয়া শুবগে? অসিগুৱা ৰাফম অসি কানা কৈন্দৌ মক ওঁইবা হীৱম অমা ওঁইনা লৌত্ৰবগে? মী হাংপা অমা নংত্ৰগা ছৱানবা অমবু চৈৱাক পীবগী ৰাখলদি পুত্ৰমতা লৈ, অদুগা মখেয়বু মশক খঙদোকপা গুফ্ৰী শজিদি ঐথেয় অয়াহুদা লৈতে। ক্ৰাইম অদু পাঙথোক্ৰবা মত্ৰুদনি, ঐথেয়ানা ক্ৰিমিনেল (মৱাল লৈৰবা মীশক) অদু মশক খঙলক্সি। ঐথেয়ানা মতম চুপদা কাউথোকই-মীহাংপা, ছৱানবা, লমচং নাইববা পুত্ৰমক ঐথেয়গী ইৱজ লৈৱিনি, অহেৰা তগ্গা গুইৱগা থবক অদু পাঙথোক্ৰিনি। মখেয়গী পুত্ৰি, ৰাঙঙ-শঙঙ, মীংয়েং-নায়েং, হেনবী-লীচ (বিহেবিয়) অসিনজিবন্দী মখেয়গী ‘মীগা মালানবা মতেই’ অদু ঐথেয়ানা কৃপা শেদােইৱবদি মখেয়না ক্ৰাইম অমা পাঙথোক্ৰবদু মতম চনা থিংইৰা গম্ভী। লোয়ননা মখেয়বুসু লমচং শেমদোকপদা মতে খাংই। থেক্কপা যাবা ক্ৰাইম কয়া মতম চনা থিংইহৈৱবদি ক্ৰাইম মশিংসু হচ্ছলকনি।

‘ভাইওলেণ্ট ওঁইবা ক্ৰাইম অমা পাঙথোকাপা’ হায়বসিদা মী (নংত্ৰগা কাঙলূপ) মখল অনী চঙই-ক্ৰাইম অদু তৌৱিৰা মী অমদি অৰাফন্দা অৱিৰা মী। অতেগ্গা ৰাঠৈদা, এসেক তৌৱিৰা নাকল অমদি অশোক-অপন নংলিৰা নাকল। ক্ৰাইম অমা নংত্ৰগা অমদ তেয়না স্লেগনবা মীশক অদু অতেগ্গা মীচ অমগা মওং কয়াদা মাদাদে। মীওঁইবগী অসিগুৱা লীচ-শাজং অসিদা কৃপা থিজিনবা-নৈনবা কাঙত্ৰনা থিজিনাবন্দী খঙলকপা কামবা ৰাফম খৱা লৈ। ৰাফম অসি ঐথেয় ময়াম খঙমিৱবা নুঙাইনি।

মীওঁইবগী লীচ-শাজং অসি মওং অহুম থোৱে নৈনবা য়ি-বাইওলোজিকেল, সহিকোলোজিকল অমদি শোশল ওঁইবা মীংয়েংদগী। খঙ-হেৰবা নৈনৱেইশিংনা অহুম অসিগী মনুংদা মানা মানা খৱা হেয়া পামজবা হীৱম অমেদাদা পুত্ৰি থিংজিৱজা মক ওঁইবা মত পীনে। অদুবু ভাইওলেণ্ট ওঁইবা মী অমবু মপুম ফনা মশক খঙগে হায়ৱবদি, অহুম্যক মনুং তানা নৈনগদবনি। তেজ্ৰা ৰাৱেং অসিদা চউগ্ৰবা হীৱম অসি নৈনবা ওঁইথোক্তে। ৰাৱেংজৱিৰা ইশামকসু হীৱম অসিদা এক্সপাৰ্টনঙে। থাযনা, গোৱাখবু থুনিভসিটিগী

তোত্ৰম চন্দ্ৰকলাগী শৈৱেং লাইৱিক ‘হু চফু মনুংদা’ লাইৱিক অসিদা মীংয়েং অমা

– তোত্ৰম অমৱজিং –

লোক্তকনা মণিপুৰী খোৱিৱোলদা পীৱিৰা খুদোল মপাল নাইদে। মণিপুৰগী মিংশেলনি লোক্তক মহাভি। লোক্তক লৈৱিমঠৈ মণিপুৰসু হিংখিগনি। লোক্তকনা মনি শাস্ত্ৰকপা মতমাদদি হিংবদা অৱাৰা কয়া মায়েক্ৰেৱনি কংলৈ লমদমসু। অসিগুৱা য়ান্না মক ওঁইবা লোক্তক মশাইকোলদা লৈবা মতম অমগী ঈথং ওঁইৱগু ভঁসিনা কফল লগ্নীনা লগ্নী ফাওনৰবা থাঙ্গ তোত্ৰম লৈকয়দা আইঙ থোঙদৱকথি অইবী তোত্ৰম চন্দ্ৰকলা। লাইওত্ৰবৰা তোত্ৰম বীৱো অমদি লাইওত্ৰবী লাইমম নিঙেল তোত্ৰম ওংবী সনাহনবীনা মচা পিৰা অহুম নিঙেল অনী পোকৰগী মনুংদা চন্দ্ৰকলানা অহুমত্ৰুবীনি। ভঁসিদগী চহী ৫০/৬০গী মমাজদি নুপীমচাশিংনা লাইৱিক লাইশু তত্ৰসি কয়া খৌশানৱদে অমদি তত্ৰবা ক্ৰুসু মৱাং কায়না লৈৱমগে। মত্ৰাসিদা থাঙ্গ থনুশেম লৈকয়দা লৈবা বালিকা মহেশঙদা ক্লস টু ফাওৰা তমখি অদুদগী তোত্ৰম চিংজংগী চিংখত লৈবা থাঙ্গ ৰাংমা জুনিৱয় হায় ক্ৰুদা ক্লস আউট ফাওৰা তমখি। লোয়ননা থাঙ্গ হায় ক্ৰুদগী মেত্ৰিক পাস তেথি। মখা তানা অহেনবা মহৈ তমখনবা হায়দুনা মেহিৱাং কোলেজদা অমুক পি য়ু তমখি। মসিদগী অমুক বিষ্ণুপুৰগী সী আই কোলেজদগী বি এ পাস তৌৱৰা মত্ৰুদা মণিপুৰ য়ুনিভৰ্চিটিগী মণিপুৰী দিপাৰ্টমেণ্টতগী কুম্ভা জ ১৯৮৪দা এম এ লোহিশিনি। মসিগী মত্ৰুদা য়ুনাইটেড কোলেজ চাম্বেলদা কুম্ভা ১৯৮৫দা ওজা ওঁইৱক্সি। মেহিৱাং কোলেজসু মতম খৱা থবক তৌৱমখি। কুম্ভা ২০১০দগী এনা জি কোলেজদা অমুক লাক্ৰুা মহৈৱায়শিং অক্পী ত্ত্ৰিৱমখি। হেঁজিৱে অইবী অসি থোংমন জোন টা লৈবা অহোংশাংবম ইমুংদা ওত্ৰুদা লৈৰি। য়ান্না নহা ওঁইৱিঙেদগী ইৰা পামজদুনা লাক্ই। ভঁসিসু পুন্দিগী নগ্ৰে মৱক্ত শৈৱেংদি ইৰি। শক্তি পুন্দিগী ঈশৈসু, খুৱাইগী তেংথাথেলসু তাৱি। অহনবা শৈৱেং লাইৱিক ‘পীৱক ৰবিদয় (১৯৮১)’ ফেড্ৰি। ‘মিচিংগী মত্ৰুদা ইংলোমা অমসু কৃপাসিটিগী ৰাশক (১৯৮৩)’, ‘হাওৰা কেনু (১৯৮৪)’, ‘ঈৱেংদা পুন্দি ঈলে (১৯৯২)’ অমদি ‘ইপুৱোইবা হক্সকথিনি (২০১৮)’ অসিনজিবনি।

য়েংথীনবা অমদি হ পুৰবা মালং অমদি হ চ্লেৰা লাইজগুৱা মায়কৈ খুন্দি শদোলুক্ৰা হিংবদা নে তদ্ৰবা নুংওঁহক্স থঙদ্রবা মত্ৰাসিদা ৰাংহ কয়া হুংদুনা মীওঁইবা খুৱাইদা নুশিৰা পাউজেল চৌৱলিৰা কয়গী মৱক্ত অইবী চন্দ্ৰকলাসু য়াওৱকথি অদুনা মহাক ৰাখল, পুত্ৰি থশোয়না লমদম অসিগী তুগীদমক ৰাজবা মীপাঙক্ৰবা অমগা লোয়ননা ইৱকথি ‘হু চফু মনুংদা’ মিংথোনবা শৈৱেং লাইৱিক অমা। লাইৱিক অসিদা পুত্ৰা শৈৱেং ৯১ য়াওৱি। মতমগী মীছল হক্সিৰা অমদি ফেং ফেং শাৱিৰা ইসুশিংনা মহাকী শৈৱেংগী সবজেক্ট ওঁইৱি। থিমসু মসিদা অৱাক্ৰুা যুফুম ওঁইৱি।

লাইৱিকী মিংথোল ওঁইৱিৰা শৈৱেং ৰাহচ্ছৱে পীক থক্সি। ‘হু চফু মনুংদা’ মসি ফজৱৰা ইমেজৱি অমসনি। হু চফুসু কৱিনো হাঙৰা লীদুনা থংগদৌৱিৰা। হুনা কায়ৱিবসি কৱিনো মী হাংপা অমদি ফক্ৰা তৌবা নঙনা। আশা মাঙশিল্লক্ৰবা খাঙেনফম যৌৱৰা খুৱাই অমগী মশক অমা অইবীনা মহাকী পেইত্ৰিক ভিজনদা উৰা কংলৈপাক অমা মাঙদা থমদুনা ইৱকপনি। মসিদা উৱিবসি মণিপুৱনি অমদি খুৱাই অসিগী

লোক্তাক ইমাগী মশাইকোন্দা ওশুৰা কালেন আৰ্ট এগজিবিশন ২০২৫ # ৪

– আৱ কে বুখিমন্ত কৰ্ণা –

লোক্তাক ইমাগী মসাইকোন্দা লৈৱিৰা থাঙ্গ হায়ৱিৰা খুঙ্গ অসিগী অহল্লোন, নহাৱোল পুত্ৰ মতম মতমগী লাইজ লাইশোনগী ওঁইবা থবক যৌৱম কয়াদা থৱায় য়ান্না য়াওঁনে। খুঞ্জাশিংদা চহী অমগী দুৰ্গা পুত্ৰগী মতম ওঁইৱকপদা থাঙ্গ মনুংদা লৈৱিৰা লৈকয় লৈকয়গী ইমা ইবৈবন য়াওঁনা অহল লমদম, নহাৱোন, মীয়াই চক্ৰবা ফাওনবা মানা মানা গুমজবা শেল পুথেক্ৰুদকা দুৰ্গা ইমাগী ঈৱাং যৌনি যৌৱম চাউদা তৌবগী চহনবী থাঙ্গ খুঞ্জা ও মনুংদা লৈৱমগী। ভঁসিদগী চহী ২৩ মুক্ৰী মাঙভগী ৰাৱিনি থাঙ্গদী লৈকয় অমগী ঈৱাং যৌনিগীদমক চজিৰা ইমা দুৰ্গানা হিচংৰা হাংপগা লোয়ননা য়েং ওঁইগী নাকল নাকলদা লন্দি, স্বৱসতি লেপহিল্লি মখাদনা ভগবান কৱৱতিক অমসু গনেশকী শক্তয় যাওবা লাই অমা এগী অপোকপদা য়েক্ৰবী। লাই অদু ইবলেনদা কেনাভসত য়েকপনি। চাউৱৱে ফিট ১১ মুক ৰাইং, ফিট ১২ মুক পৰ্কই। তেহেংবদি মতমদু এগী অপোকপা ইপাসি লাইওং খঙজিৰা অনাবা অমনা নাৰা মৱগ্গা লয়েং কয়া চখৱিৰা মতমনি। ইপাগী শমু হককাংসু মচেং তাৱৰা মতগা ওঁইবনে, পাদ্ৰলগী থৌনাসু হচ্ছৱৰা মতমনি। অদুবু হায়ৱিৰা লাই অদুবু য়েকপীয়ু লেঙলক্সিৰা থাঙ্গদী মীওঁশিং অদুনা এগী অপোকপগী মফমদা থাজবা পুত্ৰমক থপ্ৰীদুনা থাঙ্গ লমদমদগী থাপ্পা লাই অদুবু য়েক্ছৱৰা ওৰঁৱ পীৰা অত্ৰুনা লাক্সাস ওঁইৱিৰা হককাংগী সীতা অদুনা কৱি ওঁইৱক্সি খঙবদবা থবক অদু লৌজৱৱেই হায়না য়ান্না পুত্ৰি নুশিনা খোঞ্জেল পীৱে লেঙলক্সিৰা ময়ামল হচ্ছংটা। ময়ামদো ওচ্ছেক্ৰে নীংবা কায়না লুৰুইং, ময়ামদুগী মৱক্তগী অমনা য়ান্না নুশিনা অসুগ্গা তাক্পীৱকথি-সনখাগী সনা খুংমক্স য়েকপীৰা অদুনি ঐথেয়ানা লাংপা পামজৱিৰা। অদুবু সনখাগী ওঁইৱক্সিৰা মতেই অসিদা ঐথেয়সি কৱি হায়না হায়সিগে হচ্ছংচৰা গুম্ৰেদে।

ময়ামগী মতেই অদু উদন অমদ-গুদা শোৱগ্গা এগী অপোকপদা দুৰ্গা ইমাগী লাই অদু য়েকপা গুমজ খি, দুৰ্গা ইমানা থৌনা হপ্লীবনা গুমজবনি লোজখি। লাই অদু য়ান্না পাক চাউৰা ৰাংবা মৱগ্গা অচৌৰা টেবল অমদা ফক্ৰুা য়েকব। মইমথংদা এসু অত্ৰুনা য়াওঁশিন্দা ইপাগী মচেং পাংবা ওঁইনা দুৰ্গা ইমাগী শক্তয় অদু য়েকপদ ইপাদগী দুৰ্গাগী লাই য়েকপা তত্ৰা ফজখি। মতম অদু কুম্ভা ২০০৩দনি। ইপাগী হককাংগী সীঅসু নোংম-নোংমগী শোৰ্কনিৰা হেনগলক্সি। পুত্ৰমক অসি মণু মানা শৌৱা যৌৱা গুজনি। ইপাগী হককাংগী সীঅ ফংজিল্লেক খঙলবনিনা ইপাগী থৱায়না তাইভঙপাল থাদোক্ত্ৰিঙৈ ইপানা শাজ ৱিৰা গেল্পৱি, গেল্পৱি অসিদনি ইপাগী লাই কয়া থেংনবৰা হেংনৱিৰা, গেল্পৱি অসি মীয়াম মাঙদা শদাদুনা উজিবিবশনি মচ ওঁইবকথিগী অপাছা।

মৱম অসি লৈৱনা অচৌৰা থৌনা পুথোক্ত্ৰুা শদবনৰা হেংনৱৰা তু কুম্ভা ২০০৩গী মে ৫দা আৱ কে সী এস আৰ্ট গেল্পৱি অসি শদাদুনা মীয়ান্না য়েংবগী খুদেংচৰা ফক্ৰা হৌথি। নেশনল পেপৱ কয়া যাওনা মণিপুৰগী পেপৱ অয়াহুৱী অচৌৰা পাউ ওঁইথি, গেল্পৱি অসিদা থেংলিৰা পেন্টিংশিংগী মৱক্ত য়াওৱি, থৌহিঁনিনা লোক্তাক মপাদা মতশিংগা লোয়ননা বন্ধা লাকপা গুইবগী মতাং, অতেগ্গা অমনা থৌহিঁনিনা মতশিংগা লোয়ননা লোক্তাকতা ঈন ছিৰা পনবা য়াই। অতেগ্গা লোক্তাক য়াওবা লাই অমনা লাই এক এন এগী ট্ৰাইকলৱগী ক্লেৱা জিংখংপগী লাই অদুনি। লাই অদুগী ফজবসি বেকাউণ্ডদা তগ্গা ৰাওনা লোক্তাকক ঈয়াইদা লৈৱিৰা কৰাংগী শক্তয় উত্ৰনবা অদুনি। হায়ৱিৰা লাই অসিদসু নঙে অপোকপদা লৈৱেইদবা চহী অমা ৰাৱলিঙৈদসু লোক্তাককী শক্তদা লাই মচা অমসু য়েক্ৰুা থপ্ৰীৱগ্মী।

ইপাগী অনাবগী সীঅ নুশিল্লক্ৰা য়েংবা য়াবা হেংলবৰা তুদা মমেথংদদি নাৱিৰা অনাবা অসি কনবদা ৰাৱৰা মীওঁইবনা থগী লৈবাক ফাওৰা হৌৱা গুত্ৰবা মতম অসি ফাওনবা ফক্ৰনৰা গুত্ৰিৰা ‘হেপাটোৱা’ হায়ৱিৰা কেন্দ্ৰৱগী লায়ওংদুনা নাৰা ওঁইবনা নুশিৱৰা ইপাবু কনবা গুমখিদে মচা ওঁইৱিৰা ঐথেয়না। পুৰীখি ঐথেয়গী ইৱক্তগী শেংতুনা, মনুদনা অশিৰা কৌৰা লাই অদুনা নবেবুৱে ২০, ২০০৪দা। অদুবু

ক্ৰিমিনেলশিংবু শকখঙসি

মহৈৱোয় ওঁইৱিঙৈদা পাখিৰা ‘হক্স টেক’ কৌৰা সাহিৰেকোলজিষ্ট (অমেৱিকান) অদুনা ইৰা ‘ভাইওলেণ্ট মেন’ হায়না মিংথোনবা লাইৱিক্তগী মনিশিং লাৰ্কশিল্লগা ভঁসিগা তইহে-য়েংহেদৰা থৌদোক-ৰাথোক ময়ামসিদা খজিঙু মনুং-হপ্লিবনা-মীংয়েং অমঙু য়েংনীংলুবনি।

মী মৱক্তা নুপা নংত্ৰগা নুশী হায়বসি ‘এক্স’ অমসুং ‘ৰাই’ ক্ৰোমোজোম হায়বা ‘জিন’ মখল অসিনা লেক্সী। নুপাদা XY ক্ৰোমোজোম য়াওঁই, নুপীদনা XX ক্ৰোমোজোম য়াওঁই। নুপাদা, নুপাগী অহেনবা ক্ৰোমোজোম য়াওৰা (XYY) মী মখল অসিনা ‘নোৰ্মেল ওঁইবা নুপা (XY) অমদগী অমথীৰা, হায়ন’-তান’ যাদৰা, এবনোৰ্মেল ওঁইবা, ভাইওলেণ্ট ওঁইবা শৰুক য়াঙৈ (ফিফট টচিমস) হেল্লি। অসিগুৱা ‘জিন এবনোৰ্মেল’ ওঁইবসিনা মী অমগী বিহেবিয়ৰ’দা অসুক য়ান্না অহেৰাবা লাকহল্লিবসি কৱনুনো হায়বদি কনানাসু হায়’গুমজি। অদুবু, মসিনা মহাকী ত্ৰেন ৱেভ (EEG, ইলেক্ৰে ইনসিফালোগ্ৰাফ) অদু চাং নাইহুন্দবন্দগী থোকপা ওঁইৱমগনি হায়বসিদি অখঙ-অহৈশিংনা ফেঙদোক্ত্ৰৈ। মমিং লৈৱৰা ক্ৰিমিনেল অয়াহুৱী ঈ ঈ জি চেক তৌৱদা নোৰ্মেল ওঁইবা মী অমগী ঈ ঈ জিদগী শৰুক অহুম-মৱি হেয়া এবনোৰ্মেল ওঁইবা থেংনে।

অদুগা, অমৱোমদা নোৰ্মেল ওঁইবা অঙাং অমা, মমা-মপাগী মিনুশি ফক্ৰদা চাউৱকপা (মমা-মপা লৈখিৰুৱা ওঁইৱনবা, মদুদী মহং শিনবা নক্সা মৰী-মতাশিংগী নুশিৰা মীংয়েংখাদা চাউৱকখিদৰা) ওঁইৱগসু লমহেন-তুহুফৰা থবক তৌগনবা, মীগা তিল্লাৰ যাদৰা, খংন-চৈ তৌগনবা, ভাইওলেণ্ট ওঁইবা থবক তৌগনবগী চাং অসি নীংথিনা য়েক্কপা অঙাংদগী য়ান্না হেল্লি। তত্ৰা গুদাবা মীওঁইবগী লাইবকনি। অদুবু পুন্দি মশক খঙজিৰা অঙাংদুদি থেৱৰা খঙদে-মমা’ন অতেগ্গা নুপাদা য়ুৱনখিদুনা মাৰু নাইতাম হুদেৱক্সা অমদি অমথীৰা নোংদমথোল গুনুনা ইংহু মনুং মচেং তৱনখিৰা। মুংনাইদ্রবা মনি অমদি মগী কোক্ত তখি-সমাজসিদা কনাবুসু থাজবদা, ডাক্পী শেনবীনবা লৈত্ৰবা নাইতাম তাৱবগী ৰাখল, মীনা য়াইফৰা-চাওংপা উৰগা থোয়ৱাং-থোয়শাউবৰা, পুন্দি হায়বসিগী নাইতৈ চান্ৰা অথীৰা শক্তয় অদুত্ৰু উত্ৰা... অসিনচিৰা।

ৰাঙ-পাদৰা, নুংঙই য়াইফৰা ইমুংদসু নুশী ফুনাবা-যু থকপা মপা অমগী মচা অমদা ভাইওলেণ্ট ওঁইবা মতেই তাঙ-তগ্গা ‘দিভেলপ’ তৌৱকই। ছৱানবনা শিনফম ওঁইবা নুপা অমনা মচবুসু ছৱানবগী লগ্নীনা লমজি থলকই। নুপামচা অমগী ভাইওলেণ্ট ওঁইবা শকওং অসি ইংখংলকপা মতম, মপাদ্ৰল মখৌনা ফগংলকপা মতম, অপাৰ নুশিগী ৰাখল ফাওৱকপা মতম অসিৱাইদা শাশেগুজকপা হৌৱকই। মতম অসিৱাইদা মতাং চনা ৰাখক-ৰাত্তেৱা গুমাইহেদবিদ শেমদোকপা ৰাৱৰা ক্ৰিমিনেল অমা ওঁইৱকপগী ‘চাণ’ য়ান্না ৰাংই। অসুগ্গা, ভাইওলেণ্ট ওঁইবা ক্ৰিমিনেল অমা ওঁইৱকপগী মওং অমদি হৌৱককম য়েংলুৱগা, মখেয় অসি নৈনৱেইশিংনা কাঙলূপ অনী থোৱে খায়দোক্ৰুা থক্সমী (১) মী অমনা মশগী ওঁইবা অৱানবা নাপল অমনা লমজিহুদুনা পাঙথোকপা ভাইওলেণ্; (২) কাঙলূপ অমগী মীয়ান্না, মখেয়ানা হিংলুৱিৰা খুৱাইহুদী অম্বৰা মীংয়েংদুনা অতেগ্গা কাঙলূপ অমগী মীওঁশিংদগী হেয়া মক ওঁইবনি হায়না খৱকপদগী য়েংথীনবা থোকপদগী থেক্কপা ভাইওলেণ্।

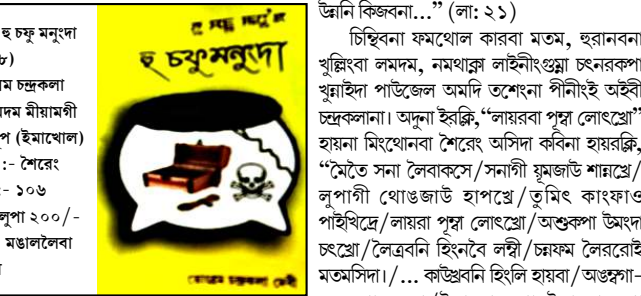
অহনবা কাঙলূপ :-- মমিং চপা, অফাওবা মীশিংদা মশগী মীংথং কৰাবা, মহাকী মায়োক্ত লৈবা

মীশিংবু কিহন-খংহনবা, ওংপা-নৈৰা, কৱিগুত্ৰনা হাংপা-তুত্ৰা ফাওৰা তৌবগী থৌদোক থোকই। ফুৰা-চৌ অমদি কা হেনবা মওদা কিহনবগী থবক অসি অকনবা মী অমগী থৌদোকপা গুণ অমগ্ৰম থক্সি। নুশী, অঙাং অমদি অশোনবশিংদা মহাকপু কিবগী মতেই উংপদু উৰগা মশানা ‘ঈজং লৈবা মী’ অমগ্ৰম চাউথোকট। কনাগুৱা মীওঁই খৱনদি (গুদা-ফদা তৌৰা) অতেগ্গা মীওঁই খুদিংমকপু অচেৰা তগ্গদা মজেদম খুং থাৱক্ৰদবা মী’ ওঁইনা উই। মশাগী অপেনবা, নুংঙইবদুখক্ত মক ওঁইনা লৌবনা অতেগ্গগীদমক মিনুশিগী ৰাখল মচেং অমত্তা পোতে। অফ-ফণ্ড, নোৱেলিটিগী ৰাফম মহাকী কোক্ত য়াওঁদে। ‘ঐ হিংগে, নঙ শিৰু’ হায়বসিনা মখেয়গী পুন্দি ফিদমনি। সীঅ অসি মখেয়ানা পোক্ক’-চাউৱকপা অমদি য়েক্ক-থাক্কপগী মওং অদুনা ওঁইহক্সকপনি, মমাঙা শাল্পগা পজিববুদনি।

অনীশুৰা কাঙলূপ :-- মী মীদুদী মৱাই ওঁইবা ৰাখল নংত্ৰগা নাপল অদুগা মৰী লৈনদনা, ধম্গগী লীচিদা নংত্ৰগা হৌৱকফম-জাংকী ৰাফমদা যুফুম ওঁইদুনা, মীওঁই কাঙলূপ অমনা খুৱাই অমদা হিংবদা ‘মহাকী কাঙলূপ অদুনা হেয়া মক ওঁইবা থৌদাং লৌগদবনি’ হায়ৰা ৰাখল্লোনগা লোয়ননা হিংৰা কাঙলূপ, লৈবাক খুদিদা, ষ্টেট খুদিদা থেংনৱক্সি। মখেয়ানা, অতেগ্গা কাঙলূপকী মীওঁশিংবু হিংবদা খুৱে থাংলিৰা পোংশক অমা ওঁইনা উই, মীওঁইবা অমা ওঁইনা ইকয়খুত্ৰদে। মসিদগী থেক্কপা ‘ভাইওলেণ্ট ওঁইবা ক্ৰাইম’ অদুদি তুত্ৰুনীংঙই মশক্সি। হৌজিক অসমদা থেক্সিৰা ঈৱাং, লৌইবা নাইদ্রবা হিন্দু মুত্ৰিম অনীগী উখংনবৰা, অমেৱিকগা টলিবানগগী মুক্ৰবা, মণিপুৱদা থেক্সিৰা নাগা-কুকী মীহাং-মীপুন... মালেমগী ওঁইনা পনৰা তাৱবদি লৌনাইদৰা লিষ্ট’নি। কাঙলূপ অমগী মীওঁশিংদা অতেগ্গা কাঙলূপকী মীওঁশিংদা ‘মখেয়ানা হেয়া কনৰা/তৌৰা গুৱ, কাঙলূপনি? হায়বদু উত্ৰেথেক্সা মখল কয়গী ‘ক্ৰাইম’ পাদম য়াওনদা/মৱম চাদনা পাঙথোকই। মণিপুৰগী নেশনল হায়ৱে’দা থেক্সিৰা ক্ৰাইমশিং, খংলায় পায়ৰা লালহৌগা মৰী লৈনৰা থৌদোক-ৰাথোক অমদি মীহাং-মীপুনশিং (পাংশোই, হেৱাঙ্গৌথোং, ওঁইনামনছিৰা খুলশিংদা থোকখিৰা থৌদোকশিং, মনোৱমা মীহাংনছিৰা) অনীশুৰা মখলগী ‘ক্ৰাইম’ অসিগী ময়েক লাৱৰা খুদমশিংদি।

পুত্ৰমকসি সুনুংন নঙৰা, কনাগুৱা মীওঁই কাঙলূপ অমনা নংত্ৰগা সংস্থানশিংদা মখেয়গী মৱাই ওঁইবা কামবা ফনবৰা তানবগী দাবীদা লৈগাত্ত ‘প্ৰেপাৱ’ পীনৰা পাঙথোকপা ক্ৰাইম মখল অসু খোৱক্ৰে গুসিদি। প্ৰেচৱ অদুদা লৈগুৱে তৱায় তৱায় হোক চংপদিন নঙবনিনা প্ৰেচৱ গ্ৰুপ অমদি লৈজক অনীগী মৱক্ত অচৌৰা মুক্ৰবা অমা থোকই। মুক্ৰবা অদুগী মহয় ওঁইনা নাকল অনীমক্সে মখল কয়গী ভাইওলেণ্ট ওঁইবা থবক তৌৱকই, ক্ৰাইম কয়া পাঙথোকই। লাইবক থীবদি, হায়ৱিৰা প্ৰেচৱ গ্ৰুপ কয়াসিগী মনুংদা ষ্টুডেন্টস’ ওৰ্ণনাইজেশনিং, সিভিল সোসাইটি ওৰ্ণনাইজেশনিংথুং য়াওশিল্লকপা অসিনি। অসিতা নঙদা, ইন্দিয়া জৈজ্ঞান্কা শাস্ত্ৰীগী ৰাৱী শানৱিৰা এন এস সী এন (আই-এম) গুৱা ওৰ্ণনাইজেশন অমনা ইফল-দিমাপুৰ লগ্নীনা চখৱিৰা ‘মখল কয়গী অহিৱা যাদবৰা থবকশিং’ লৈগুৱে লাইসেন্স পীৱগা চখহনৰা ক্ৰাইম মখলনি।

‘ক্ৰাইম ৱেট’ ঝাইদুগী হেয়া ৰাংবা ষ্টেটশিগী মৱক্তা অমা ওঁইৱিৰা ‘মণিপুৰ’ গুৱা ষ্টেট অমদিদি ক্ৰিমিনেলশিণ্ডু চৈৱাক পীবদগী, মখেয়াবু মশক মুত্ৰা খঙদেৱক্সা সোশল ৱিফেৰ্মেশনগী মায়কৈদা হেয়া অকনবা মীংয়েং চঙবনা অফৰা থৌশিল অকনি থক্সি। ●

লাইৱিকী মিথং :-- হু চফু মনুংদা (২০১৮)
অইৰা :-- তোত্ৰম চন্দ্ৰকলা
অফোণ্ডা :-- ইৱমদম মীয়ামগী
জপুনৰা খোজ্জি লূপ (ইমাখোল)
লাইৱিকী মখল :-- শৈৱেং
লাময় মিথং :-- ২০৬
লাইৱিকী মমল :-- লুপা ২০০/-
লাইৱিকী মুখ্য :-- মঙাললৈৰা
খুমল

‘হুচফু মনুংদা’ হু চফু মনুংদা/কৱিবু লোংলিৰা” (লা: ৩) অমনা অমদা পোলিটিকেল কলপিৱেসিদা, প্ৰোপেগন্দাদা, শৰৌ লাংদা অমদি দ্ৰৱকী লৌশিণিবৰা নাইদ্রবা ইমুশিংদা স্লেৱিৰা পুত্ৰমক্সে ওঁইহক্সক্সা ভঁসিগী লমদম অসিগী অকিৰা ফক্ৰলৰা খুৱাইগী মশক অদুনি কবিনা লাইৱিক অসিগী মিংথোল ওঁইনা তেংথাৱক্সিবসি। অশেংৰা অত্ৰুনা হায়ৱকদা মদুদী অম্বৰা ফল কয়া লৈবা অত্ৰুনা মতাসিদি মিংথোল অসিনা অপাবশিংদা ৰাখল খলহক্সি। অত্ৰুনি হায়দি য়ানিংই অমদি অশোয়ৰশিং অদুবু থিদোকমিৱবগী তগ্গা অমসু ৱাৱিক্সি। শাৰাংলিৰা ওমখংলিৰা হু চফু অসিদিদি মীয়াম পুত্ৰা থুগায়নীংলি কবিনা।

‘হুচফু মনুংদা’ হু চফু মনুংদা/কৱিবু লোংলিৰা” (লা: ৮) শৈৱেং অসিনা ফেঙদোক্সিবসি পুন্দি অমদি খুৱাইগী লীক্স কয়দনা হিংলিৰা লমদম অমগী ফক্ৰবা মশক অদুনি। মসি অজনীংঙই ওঁইফবৰা হায়না নাকেইমনা ইঙ্গিং পীবনি অইবীনা।

“মীনা মকিৱে” হায়না মিংথোনবা শৈৱেং অসিদা কবিনা ভঁসিগী য়েংহেদৰবা মালেম অসিদা হিংলিৰা তাইভঙ ওঁইশিংদা চহনৱিৰা লোনচ, হিংলিৰা পুন্দি মেহি, কক্সকপা য়েংথীৰা কৱাম চাউৰা, অমগা অগ্গা য়েংথীৰবা পুত্ৰমক উৰুদা হায়নীংলকপা পেন্দবগী থোঙাং অমনি। “...থোঙফম অমে লামকমল/চাকলন অমে থোৱাউনি/মীহাং মীপুন গুন্নিৰা/থোংনৱি লক্ৰৱি মুৱাৱি/অঙম অঙম শেগাহিৱি/হুনাইগে এ তাইভঙ দৈ/মীনা মকিৱে মালেমসিদা.../লোংশ্ৰে অত্ৰুনা, অশেংবা/মীওঁইবা

মঙই...” (লা: ২২০ লমদম অসিদা চহনৱিৰা অত্ৰুনা হায়বদু নাইথৈৰা মতমসিদা কবিনা ইৱক্সিৰা মথংগী শৈৱেং “ৰায়েল কাৰ্টি” হায়বসিদসু পেন্দবগী পুত্ৰিং ইহ্ল অমা ফেঙদজিক্সি, “লৈৱিৱনে ৰায়েল কাৰ্টি/ৰায়েলিৰা ৰায়েলশঙ